

Inhoudsopgave

	blz.
1	
Het verdiepingshoofdstuk	3

1. VERDIEPINGSHOOFDSTUK

In paragraaf 3.1. wordt de opbouw van de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten vanaf de stand ontwerpbegroting BES-fonds 2011 naar de stand van de voorliggende ontwerpbegroting 2012 beschreven. De mutaties die hierin worden genoemd die betrekking hebben op de 1e suppletoire begroting 2011 (Kamerstukken II, vergaderjaar 2010–2011, nr 32 780-H) kunt u in genoemde begrotingsstukken terugvinden.

In paragraaf 3.2. wordt een overzicht van de bijzondere uitkeringen gegeven en in 3.3 van de eilandelijke opbrengsten.

3.1 Opbouw verplichtingen, uitgaven en ontvangsten vanaf de vorige ontwerpbegroting

Onderstaande tabel geeft de opbouw aan van de verplichtingen van het BES-fonds vanaf de stand ontwerpbegroting 2011 naar de stand ontwerp-begroting 2012.

Opbouw uitgaven (in € 1 000)						
1: BES-fonds	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stand ontwerpbegroting 2011	21 300	21 300	21 300	21 300	21 300	21 300
Mutaties 1e suppletoire begroting 2011	3 603	3 603	3 603	3 603	3 603	3 603
Stand ontwerpbegroting 2012	24 903	24 903	24 903	24 903	24 903	24 903

Opbouw ontvangsten (in € 1 000)						
1: BES-fonds	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stand ontwerpbegroting 2011	21 300	21 300	21 300	21 300	21 300	21 300
Mutaties 1e suppletoire begroting 2011	3 603	3 603	3 603	3 603	3 603	3 603
Stand ontwerpbegroting 2012	24 903	24 903	24 903	24 903	24 903	24 903

3.2 Bijzondere uitkeringen

Het begrip bijzondere uitkering is geïntroduceerd in artikel 91, derde lid van de Wet FinBES. De bijzondere uitkering is het equivalent van de specifieke uitkering aan een gemeente op grond van artikel 16 en 18 van de Financiële-verhoudingswet. Iedere financiële bijdrage van het Rijk aan de openbare lichamen om bepaalde activiteiten uit te voeren is een bijzondere uitkering voor zover die middelen worden verstrekt met het oog op een daarmee te dienen openbaar belang. Voor bijzondere uitkeringen geldt, in tegenstelling tot de vrije uitkering, dat zij voor een bepaald doel worden gegeven. Indien het geld niet wordt besteed aan het voorgeschreven doel of als een doelstelling niet wordt gerealiseerd dan kan het Rijk het geld terugvorderen.

Voor het verstrekken van bijzondere uitkeringen is een beoordelingskader opgesteld dat uiteenzet op welke wijze afstemming plaats dient te vinden tussen het vakdepartement dat voornemens is een bijzondere uitkering te verstrekken en de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Financiën. Voorts is hierin vastgelegd dat het vakdepartement

zelf voorziet in regels omtrent de verantwoording van een bijzondere uitkering. In beginsel vindt dit plaats in de jaarrekening van het openbare lichaam. Het Cft-BES vervult hier een toezichthoudende rol, waardoor betrouwbaarheid van de verantwoordingsinformatie geborgd wordt. De verantwoordelijkheid voor communicatie omtrent een bijzondere uitkering berust tevens bij het verstreckende vakdepartement.

In artikel 94 van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is geregeld dat de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Financiën jaarlijks uiterlijk op de derde woensdag van mei een overzicht van de bijzondere uitkeringen publiceren, met de daarvoor in de lopende begroting beschikbare bedragen. Op 19 mei 2011 heeft publicatie van dit eerste overzicht bijzondere uitkeringen 2011 plaatsgevonden (kenmerk 2011-2000156672).

Bij het samenstellen van dit eerste overzicht bijzondere uitkeringen is naar voren gekomen dat het verantwoordingsmoment van het Rijk (waarbij wordt teruggekeken naar het afgelopen jaar) niet het juiste moment is om de Tweede Kamer te informeren over de bijzondere uitkeringen over het lopende jaar. Het kabinet bereidt daarom een wetswijziging voor die beoogt het overzicht bijzondere uitkeringen te publiceren als bijlage bij het BES-fonds. Bijkomend voordeel van deze wetswijziging is ook dat later in het lopende jaar meer actuele informatie beschikbaar is over de verstrekte bijzondere uitkeringen. Het overzicht bijzondere uitkeringen kan hierdoor ook beter worden betrokken bij de andere inkomsten van de openbare lichamen, te weten de vrije uitkeringen van het BES-fonds en de eilandelijke inkomsten (zie hierna onder 3.2.1).

Een ander gevolg van deze wetswijziging is, dat alleen de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het overzicht zal publiceren (en dus niet samen met de Minister van Financiën). Deze wijziging sluit aan bij de keuze om de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als enige fondsbeheerder te laten fungeren. Het is dan niet logisch om ten aanzien van andere aspecten van de financiële verhouding (zoals het publiceren van het overzicht bijzondere uitkeringen) een gezamenlijke verantwoordelijkheid van beide bewindslieden te continueren.

3.2.1 Overzicht bijzondere uitkeringen 2011

In 2011 worden in totaal twee bijzondere uitkeringen verstrekt. Eén bijzondere uitkering is afkomstig van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de andere bijzondere uitkering wordt verstrekt door de Minister van Veiligheid en Justitie.

De bijzondere uitkering die wordt verstrekt door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap betreft een structurele bijzondere uitkering op basis van de Wet sociale kanstrajecten jongeren BES. In 2011 gaat het om de volgende bedragen:

Wet sociale kanstrajecten jongeren BES				
Bonaire	St. Eustatius	Saba	Totaal – \$	Totaal – €
\$ 556 000	\$ 347 500	\$ 208 500	\$ 1 112 000	€ 800 000

Het Ministerie van Veiligheid en Justitie kent een structurele bijzondere uitkering toe op basis van het Kostenbesluit Veiligheidswet BES. Het gaat om een bijdrage in de kosten die voor de openbare lichamen voortvloeien uit de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing en uit de brandweezorg. De hoogte van deze bijzondere uitkering is nog niet bekend. Zodra deze bekend is, zal u hierover geïnformeerd worden. In mijn brief van 19 mei vermeldde ik verder dat door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een bijzondere uitkering op basis van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES voor de regionale meld- en coördinatiecentra en een bijzondere uitkering voor de kosten van de huisvesting van de scholen op Caribisch Nederland gedaan zou worden. Deze zullen echter pas vanaf 2012 toegekend worden aan de openbare lichamen.

3.3 Opbrengst eilandbelastingen 2011

Het bedrag van de eilandelijke inkomsten bestaat uit eilandbelastingen en overige inkomsten. Bij het bepalen van de vrije uitkering is rekening gehouden met het gegeven dat de openbare lichamen een deel van de eilandelijke taken bekostigen uit eigen inkomsten. Bij de berekening van de eerste vrije uitkering 2011 is uitgegaan van een bedrag van in totaal circa € 13 miljoen dat openbare lichamen zelf aan eilandelijke inkomsten binnenhalen. Hiervan bestaat circa € 5,8 miljoen uit eilandelijke (algemene) belastingen. De overige inkomsten van een kleine 7 miljoen euro betreffen diverse inkomsten zoals grondexploitatie, leges, casino-rechten en havengelden.

De eilandelijke belastingtarieven worden vastgesteld door de openbare lichamen. De afweging en de verantwoording over de hoogte van de tarieven vindt plaats in de eilandraden. Het kostendekkingspercentage van de rechten, de rioolheffing en de reinigingsheffing mag maximaal 100 procent zijn. Het bedrag van de inkomsten voor de openbare lichamen kan fluctueren, zoals dat ook bij Nederlandse gemeenten het geval is.

Net als bij de begroting van het gemeentefonds, zal het kabinet jaarlijks een overzicht verstrekken van de ontwikkeling van de begrootte opbrengsten uit eilandbelastingen als bijlage aan de begroting van het BES-fonds. De in dit overzicht gebruikte gegevens zijn afkomstig van de door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties goedgekeurde begrotingen van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

3.3.1 Opbrengsten eilandbelastingen 2011

Tabel A Opbrengsten lokale heffingen Bonaire 2011 (in \$)

	2009	2010	2011	% stijging i.v.m. 2010	Stijging/ daling in dollars
Motorrijtuigenbelasting	2 255 993	2 067 039	2 273 743	10%	206 704
Logeergastenbelasting	2 043 365	2 713 408	2 713 408	0%	0
Verhuurautobelasting	475 276	558 659	558 659	0%	0
Grondbelasting	1 433 164	1 944 693	2 022 346	3,8%	77 653
Opcenten	0	0	279 330	n.v.t. ¹	279 330
Precario rechten	547 264	614 525	614 525	0%	0
Totale opbrengst	6 755 062	7 898 324	8 462 011	7,1%	563 687

¹ 2011 is het eerste jaar waarin opcenten op de vastgoedbelasting geheven kunnen worden conform de Wet FinBES.

Tabel B Opbrengsten lokale heffingen Sint Eustatius 2011 (in \$)

	2009	2010	2011	% stijging i.v.m. 2010	Stijging/ daling in \$
Motorrijtuigenbelasting	207 762	224 607	224 607	0%	0
Vergunningsrecht ing. Vergunningenverordening	84 228	84 228	28 076	-66,7%	-56 152
Logeergastenbelasting	28 076	28 076	28 076	0%	0
Huurautobelasting	2 021	2 021	2 021	0%	0
Totale opbrengst	322 087	338 932	282 780	-16,6%	-56 152

Tabel C Opbrengsten lokale heffingen Saba 2011 (in \$)

	2009	2010	2011	% stijging i.v.m. 2010	Stijging/ daling in \$
Motorrijtuigenbelasting	99 166	107 823	141 997	31,7%	34 174
Horeca vergunningsrecht	64 083	72 773	64 350	-11,6%	-8 423
Logeergastenbelasting	57 731	65 856	67 382	2,3%	1 526
Totale opbrengst	220 980	246 452	273 729	11%	27 277

De begrote opbrengsten uit eilandelijke belastingen bedragen in 2011 ruim 9 miljoen US dollar. In vergelijking met 2010 valt op dat de belastingopbrengst van Bonaire en Sint Eustatius is gedaald met ongeveer 16%, terwijl de belastingopbrengsten van Bonaire en Saba zijn gestegen met respectievelijk 7% en 11%. De daling op Sint Eustatius wordt veroorzaakt door teruglopende inkomsten uit vergunningsrechten. De nieuw ingevoerde regelgeving stelt strengere eisen met betrekking tot de afgifte van vergunningen en heeft het aantal verschillende typen vergunning gereduceerd. Dit heeft geresulteerd in een forse daling van het aantal afgegeven vergunningen, met als gevolg lagere opbrengsten. Daarnaast is in de overzichten A t/m C te zien dat de eilanden aanmerkelijk van elkaar verschillen wat betreft de samenstelling en inkomsten uit de eigen belastingen. Vanwege de transitie en de introductie van een nieuw fiscaal stelsel is het lastig om op dit moment verdere conclusies te trekken over de belastingcapaciteit op de eilanden. Met de openbare lichamen is in het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 31 maart 2011 afgesproken dat er een haalbaarheidsonderzoek komt naar de vergroting van de belastingopbrengst van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Uitkomsten hiervan worden in het najaar 2011 verwacht.